UUTISET

Yrittäjät uskovat viennin vahvistuvan

Pienet ja keskisuuret yritykset näkevät pientä valoa lähiaikojen työllisyyskehityksessä, ilmenee tuoreesta pk-yritysbarometristä. Lähes 90 prosenttia pk-yrityksistä uskoo voivansa säilyttää työpaikat.

Näkymät ovat hieman paremmat kuin keväällä. Pk-yritysten arviot suhdannekehityksestä ovat muutenkin myönteisempiä kuin puoli vuotta sitten. Barometrin ovat koonneet Suomen Yrittäjät, Finnvera sekä työ- ja elinkeinoministeriö.

Kyselyyn vastasi yli 6 500 yrittäjää.

”Palveluissa, teollisuudessa ja rakentamisessa uskotaan siihen, että työvoiman määrää voidaan hieman jopa lisätä. Sen sijaan kaupassa näkymät ovat heikoimmat”, kertoo ekonomisti **Petri Malinen** Suomen Yrittäjistä.

Yrittäjien mukaan talouskasvun odotetaan vähitellen alkavan. Suhdanneodotusten kääntyminen nousuun johtuu viennistä, jonka vedon uskotaan vahvistuvan.

Suhdanneodotusten paraneminen näkyy liikevaihtoennusteista. Liikevaihdon kehitys on kuitenkin jäämässä viime vuosia hitaammaksi. Investoinneissa kielteinen kehitys on lievenemässä hieman.

”Investoinnit vaativat vahvan uskon Suomen tulevaisuuteen. Sitä on pystyttävä luomaan. Hallituksen tulee toteuttaa ohjelmaansa nyt nopeasti ja kunnianhimoisesti, jotta luottamus tulevaan vahvistuu ja investoinnit käynnistyvät”, sanoo Suomen Yrittäjien toimitusjohtaja **Jussi Järventaus**.

MT-STT

Ge2-merkintä ei estä maa-ainesten ottoa

Korkeimman hallinto-oikeuden eilen tiistaina tekemällä päätöksellä Uuraisten Kangashäkin kylässä sijaitsevalla Ruotokassin alueella saa tehdä maa-aineskauppoja.

Aiemmin hallinto-oikeus oli elykeskuksen valituksesta kumonnut kunnan maa-aineslupaviranomaisen myöntämän luvan soran ja hiekan ottamiseen 5,8 hehtaarin suuruisella ottamisalueella.

Hallinto-oikeuden päätöksessä vedottiin tuolloin maakuntakaavaan sisällytettyyn ge2-merkintään. Merkinnällä osoitetaan valtakunnallisesti tai maakunnallisesti arvokas, maisemansuojelullinen harjualue.

KHO:n eilisessä päätöksessä todetaan, että ottamisalue sijaitsee keskellä laajaa mäntyvaltaista kangasmetsäaluetta.

Maan ottamisesta ei aiheudu ottamisalueella tai sieltä ulospäin näkyviä merkittäviä maisemallisia vaikutuksia.

Ge2-merkintä on maanomistajalle ongelmallinen

MTK suhtautui aiempaan, hallinto-oikeuden tekemään päätökseen kriittisesti (MT 16.1.2015).

MTK:n lakimiehen **Tommi Siivosen** mukaan kuvio on ollut maanomistajan kannalta ongelmallinen.

”Maa-aineslaki on ilman muuta ollut luvanmyöntämisedellytysten ja omaisuudensuojan näkökulmasta ongelmallinen.”

Siivosen mukaan KHO:n päätös oli oikea.

”Maanomistaja sai oikeuden maa-aineksen ottoon KHO:n ratkaisun jälkeen. Maa-aineksen ottamisen ei katsottu olevan maa-aineslain vastaista toimintaa. Kyseessä on hyvä päätös maanomistajan kannalta. Kyseinen ratkaisu linjaa myös tulevia ratkaisuja vastaavissa tilanteissa.”

JUKKA KOIVULA

EU:n vastuunjaosta ehdotus tänään

EU-komission odotetaan kertovan tänään ehdotuksensa siitä, kuinka vastuuta turvapaikanhakijoista jaettaisiin tasaisemmin jäsenmaiden kesken.

YK:n pakolaisjärjestö UNHCR:n mukaan vastuu ainakin 200 000 pääosin syyrialaisesta pakolaisesta pitäisi jakaa nopeasti.

EU pyrkii myös yhtenäistämään hakemusten käsittelyä laatimalla listan niin sanotuista turvallisista lähtömaista. MT

Asiantuntijaryhmä ohjaisi Suomen nousuun luomutietä pitkin

Meillä on hyvät mahdollisuudet laatuluomun johtavaksi vientimaaksi, tutkijoiden ja luomuammattilaisten tuore raportti vakuuttaa.

”Kannattaa mennä painimaan siihen sarjaan, johon omat hartiat ovat sopivat”, taiteilija ja luomuviljelijä **Osmo Rauhala** sanoo.

Tällä hän tarkoittaa sitä, ettei Suomella ole kansainvälisiä menestymisen mahdollisuuksia sianlihan tai maidon bulkkituotannossa. Meidän täytyy löytää itsellemme sopiva laji.

Tutkijoiden ja luomualan ammattilaisten tuoreen raportin mukaan se laji olisi luomu. Siinä Suomella olisi mahdollisuuksia huipulle.

Maailman luomumarkkinoilla on vielä tilaa

Rauhala oli aikanaan mukana Suomen maabrändityöryhmässä ja perehtyi siinä yhteydessä syvällisesti kansainvälisiin ruokamarkkinoihin.

Maailmassa on tällä hetkellä isoja, menestyviä ruokabrändejä, joista yksikään ei ole suomalainen, hän sanoo. Esimerkeiksi hän nostaa hollantilaiset juustot, ranskalaiset viinit ja sveitsiläisen suklaan.

Tämäntyyppisten luksustuotteiden markkinat ovat niin täynnä, että niille on uuden yrittäjän lähes mahdoton päästä.

Luomumarkkina sen sijaan on uusi, eikä sinne ole vielä syntynyt markkinajohtajia. Siellä Suomella on todelliset menestymisen edellytykset, Rauhala toteaa.

Luomussa meidän valtteinamme ovat puhdas maaperä, tauteja ja tuholaisia kurittavat kylmät talvet, puhdas vesi sekä maine luotettavana maana.

”Suomalaisten pitäisikin nyt löytää omat vahvuutensa sekä tuotteet, joita maailma haluaa.”

Laatu ei ole pelkkiä puhtaita kaakeleita

Rauhalan mukaan laatuajattelua pitäisi Suomessa päivittää.

”Tällä hetkellä laaduksi käsitetään se, ettei Evira ole löytänyt tuotantotilan kaakeleista bakteereja.”

Euroopassa laatu syntyy hänen mukaansa pienillä viljelyksillä ja pienissä tuotantolaitoksissa, jotka hyödyntävät paikallista maaperää, kasvistoa, ilmastoa, osaamista ja kulttuuriperintöä. Kaiken keskiössä on maku.

Ja taas esimerkki Euroopasta: parmankinkku, jota viedään Italiasta kymmenien eurojen kilohintaan.

”Parmankinkut kuivataan perinteisesti tilojen vinteillä. Ei laatu synny kaakeleista, joiden bakteereita joku kävisi mittaamassa kaksi kertaa viikossa.”

”Melkein luomu” ei maailmalla myy

Olisiko laadukkaille luomutuotteille maailmalla ostajia?

Raportin mukaan kyllä. Ostokykyä ja -halua löytyisi sekä menestyvien länsimaiden että vauraiden Aasian talouksien luomuasiakkaista.

Näille asiakkaille on tärkeää, että tuotteella on virallinen luomusertifikaatti, Rauhala toteaa. Mitään ”melkein luomua” ei maailmalla haluta.

Kasvua ja hyvinvointia montaa kautta

Vientimarkkinoiden löytäminen laadukkaalle luomulle kohentaisi Suomen vaihtotasetta.

Raportissa muistutetaan, että meille tuodaan ruokaa noin kolmen miljardin euron edestä vuodessa enemmän kuin meiltä viedään. Vaalikaudessa kansantaloudestamme valuu tätä kautta ulos 12 miljardia euroa.

Pelkästään nykyisen alijäämän puolittaminen jättäisi käyttöömme kestävyysvajeen verran euroja neljässä vuodessa, raportissa todetaan.

Uusien vientimahdollisuuksien lisäksi luomu kohentaisi vaihtotasetta vähentämällä maatalouden tuontantopanoksia – tuontivalkuaisen, -lannoitteiden ja -torjunta-aineiden ostot pienenisivät.

Lisäksi luomutuotannon lisääminen parantaisi maatilojen kannattavuutta, kohentaisi ympäristön tilaa ja parantaisi huoltovarmuuttamme, raportissa todetaan.

Raportti luovutettiin perjantaina maatalous- ja ympäristöministeri **Kimmo Tiilikaiselle**.

SATU LEHTONEN

LISTA

Raportin laatijat

Ilkka Herlin, Elävä Itämeri -säätiön perustaja ja hallituksen puheenjohtaja, nykyään myös maanviljelijä
Antti Kaasalainen, Luonnonmukaisen tuotannon edistämissäätiön puheenjohtaja ja luomuviljelijä
Fredrik von Limburg Stirum, luomuviljelijä, Luonnonvarakeskuksen hallituksen jäsen
Jaakko Nuutila, Luomuinstituutin tutkimuskoordinaattori
Osmo Rauhala, taiteilija ja luomuviljelijä
Pirjo Siiskonen, Luomuinstituutin johtaja
Markku Wilenius, Tulevaisuuden tutkimuskeskuksen professori

RAMI MARJAMÄKI

Osmo Rauhalan tilalla on 250 uuhen lampola. Perhe hoitaa itse karitsoinnit ja laidunnukset, kylvöt ja kynnöt. Talvella tilaa hoitaa palkattu työntekijä.

Viisi askelta luomutalouteen siirtymiseksi

1. Poistetaan luomuun siirtymistä hidastavat tekijät.
2. Rakennetaan uusi vientistrategia luomulle.
3. Korjataan tukijärjestelmä luomutuotantoa suosivaksi.
4. Lisätään kotimaisen luomun käyttöä.
5. Panostetaan luomutalouden tutkimus- ja kehitystyöhön.

Ei viljelijä tai taiteilija, vaan molempia

Osmo Rauhala on kansainvälisesti tunnettu taiteilija, joka asuu osan vuodesta New Yorkissa. Hän on kuitenkin myös maanviljelijä, jonka juuret ovat syvällä Hämeenkyrön savessa, tilalla, joka on 1400-luvulta saakka siirtynyt isältä pojalle.

”Moni kysyy, olenko enemmän viljelijä vai taiteilija”, Rauhala toteaa.

”En ole enää vähään aikaan yrittänytkään erottaa niitä. Ne ovat elämäntyöni kaksi osaa, ja olen kasvanut kumpaankin.”

Tilalla on tällä hetkellä viljeltyä alaa hiukan päälle sata hehtaaria. Puolet siitä on viljalla ja puolet nurmella. Luomuun Rauhala siirtyi jo ennen EU-aikaa.

Tilalla on myös 250 uuhen lampola.

Rauhalan perhe hoitaa itse karitsoinnit ja laidunnukset. Myös peltotyöt tehdään pääosin itse. ”Kylväminen on tässä talossa aina ollut isännän tehtävä, ja sen hoidan niin kauan kuin henki pihisee.”

Kun pellot on syksyllä kynnetty, on Rauhalan toisen elämäntyön vuoro. Talvella tilaa hoitaa palkattu työntekijä.

Muiden viljelijöiden tapaan Rauhala manaa ylimitoitettua byrokratiaa. Tiukat luomusäädökset ja -tarkastukset ovat monelle se kynnys, joka estää luomuun siirtymisen, hän arvioi.

SATU LEHTONEN

Viljelijälomakkeille tarvitaan 33 metriä pitkä pyykkinaru

Kiuruveteläinen maanviljelijä **Kaisa Huttunen** kävi maanantaina luovuttamassa maa- ja metsätalousministeriön kansliapäällikölle **Jaana Husu-Kalliolle** 33-metrisen byrokratiapyykkinarun.

Viljelijöiden vuosittaista lomakerumbaa havainnollistettiin elokuussa Huttusen maatilalla järjestetyssä avointen ovien tapahtumassa. Tuolloin ripustetuista lomakkeista kertyi 25-metrinen byrokratiapyykkinaru.

Maanantaihin mennessä naruun oli kertynyt lisää lomakkeita, ja se oli kasvanut 33-metriseksi.

”Vieläkään siinä eivät ole mukana nautaluettelot, joita viljelijä täyttää neljästi vuodessa”, Huttunen kertoo.

Viljelijät ymmärtävät, että elintarvikkeiden turvallisuus ja maataloustukien valvonta edellyttävät asioiden kirjaamista ja raportointia, totesivat Kaisa Huttunen, Kiuruveden maaseutuasiamies **Mari Tabell** ja aluepäällikkö **Sirpa Lintunen** MTK-Pohjois-Savosta pyykkinarua luovuttaessaan.

He kyseenalaistivat kuitenkin nykyiset hallintokäytännöt, jossa lomakkeita kertyy, kun sama asia joudutaan selvittämään usealle eri viranomaiselle.

”Meillä oli antaa yksityiskohtaisia esimerkkejä, missä viranomaiset voisivat suoraan vaihtaa tietoja”, sanoo Lintunen.

Esimerkiksi nautarekisterin tietoja viljelijän pitää erikseen ilmoittaa lomituspalveluyksikköön ja kunnan ympäristötoimeen.

”Tähän asti poikkihallinnollinen yhteystyö on puuttunut”, Tabell sanoo.

Sähköistä asiointia lisää

Byrokratiapyykkinarulla halutaan kannustaa viranomaisia paitsi karsimaan viljelijöiden päällekkäistä lomakerumbaa myös edistämään sähköistä asiointia.

Nyt osa lomakkeista on sähköisesti saatavilla, mutta osa ei ole. Osa lomakkeista on esitäytettyjä mutta eivät kaikki. Osan lomakkeista voi täyttää ja tallentaa sähköisinä, mutta osa täytyy lähettää ilman tallennusmahdollisuutta.

KARI SALONEN

Kansliapäällikkö Jaana Husu-Kallio kiipesi kiinnittämään byrokratianarua Tiina Malmin ja Kaisa Huttusen (vas.) avustamana.

Narun luovuttajat toivoivat myös, että haja-asutusalueiden tietoliikenneyhteyksiä parannettaisiin, jotta sähköiset palvelut olisivat saatavilla.

Tänä vuonna yli 80 prosenttia koko maan viljelijöistä haki maataloustukia sähköisesti.

Huttunen suhtautuu byrokratiapyykkinarun luovutuksen jälkeen varovaisen toiveikkaasti mahdollisuuksiin saada hallinnollisia päällekkäisyyksiä poistetuksi.

”Kuulosti siltä, että kun viljelijöillä on esittää konkreettinen ongelma, sille etsitään ratkaisua. Ongelmista ja päällekkäisyyksistä pitää kertoa ministeriöön, ei auta, että niitä jää itsekseen pohtimaan”, Huttunen sanoo.

”Ja virkamiestenkin pitäisi aina miettiä, mitä uusi lisälomake aiheuttaa viljelijälle. Se ei ole vain yksi lomake, vaan kyllä se tuntuu suuressa kokonaisuudessa”, Lintunen huomauttaa.

MAIKKI KULMALA